

Tema dommerkonferanse 2025 - **REFERAT**

Versjon ITFK

Deltakerliste

Deltakere fra Namdal FHK, Malvik er også invitert til dommerkonferanse 10.januar. Totalt 30 stk påmeldt der 26 stk deltok på konferansen. 19 stk fra ITFK, 5 stk fra Malvik FHK og 2 stk fra Namdal FHK. Kvelden startet 18:00 og avsluttet 20:30 etterfulgt av middag påspandert av ITFK

#	Deltakere	Klubb
1	Nils B. Skaar	ITFK
2	Trond Kolstad	ITFK
3	Arild Dahl	ITFK
4	Brian Herje	ITFK
5	Bjørnar Boneng	ITFK
6	Magnus Haugen	ITFK
7	Hans Andreas Øygarden	ITFK
8	Andreas Trefjord	ITFK
9	Steinar Einvik (dommerkandidat)	ITFK
10	Geir Kullstadvik (dommerkandidat)	ITFK
11	Ingvar Rødsjø	Namdal FHK
12	Roar Heggdal	Namdal FHK
13	Jan Tunby	ITFK
14	Olav Wohlen	ITKF
15	Ørjan Holmset	Malvik FHK
16	Bernt Skarsvaag	Malvik FHK
17	Asle Svinsås	Malvik FHK
18	Karl Underland (dommerkandidat)	ITFK
19	Terje Bjugan	ITFK
20	Mads Skavhaug (dommerkandidat)	ITFK
21	Kurt Høvik	Malvik FHK
22	Rune Glørstad	Malvik FHK
23	Siver Knoph (dommerkandidat)	ITFK
24	Anita Inderdal (dommerkandidat)	ITFK
25	Ronny Sagmo	ITFK
26	Helgar Sætermo	ITFK

Oppgave 1

Unghundbedømmelse

- I åpent, men noe tungt terreng, jakter Hund A med meget høy fart og flott stil. Revirer i motvind noe åpent og mangler noe plan. A støkker rype og forfølger 50 meter til tross for førers intense tilrop, kommer tilbake og kaster seg inn i en kort stand. Rype letter presist foran A som er rolig i oppflukt og skudd. Går dagen ut med samme søkskvalitet.

- Premiegrad i UK?

Stort flertall for å gi 2.pr UK. Det nevnes av noen at de ville gitt 1.pr UK dersom det var vist reis i situasjonen. Noen ville også gi 3.pr UK for denne prestasjonen.

- *1pr UK: 3-4stk (forutsatt viss reis)*

- *2pr UK: 14stk*

- *3pr UK: 4 stk*

- Hvilke tallkarakterer for viltfinnerevne for hund A og for makker?

MS i journalføring: 1

SJ i journalføring: 22

MS+SJ i journalføring: 1

SJ i selve bedømmingen: 16stk

MS i bedømmingen: 10stk

- Ville du gitt hunden premie i ND-finale? *50/50 ville gitt premie i ND finale. Muligens liten overvekt mot å ikke gi premie i finalen.*

Diskusjonsmomenter: Det diskuteres om klassenivå i ND finale skal bestemmes av om han skal få premie eller ikke. Ref «noe åpen/mangler plan»

Det reflekteres i at det virker til å være stort sprik i hva som vektlegges rundt om når det gjelder unghundbedømmelse. Dommerstanden er raske til å trekke UK hunder i premiegrader der vi gjentatte ganger vil gi 1.AK for mer belastende situasjoner.

Oppgave 2

ND-finale – slippetid

Etter 3 runder a` 15 minutter:

IS Billy, FUR, 2 sjanser

ES Bobbie

IS Krutt, TS

GS Noor

ES Raisa, sjanse

GS Jack, sjanse

IS Izela, 2 sjanser, TS

KV Lux, Makkers stand, sjanse, TS x 2

- Det er registrert fugl i litt under halvparten av slippene.

- *Problemstilling:* Ville du avsluttet eller kjørt en fjerde runde? Begrunnelse?

- Din mening om dømming i UK-konkurransklasse: Hvordan treffer dommerne med UK-bedømminga? For mye VK?

Avslutte: 5

Fortsette: 15 (stort flertall)

Diskusjonsmomenter: Det nevnes at noen hunder ikke har hatt sjans på fugl og hunder har få minus som argument for å fortsette. Som motargument vurderes at 45 minutt er nok i et terreng som har vært OK besatt med fugl, men få hunder har fått det til. Det er også 3.dagen unge hunder går på Kongsvoll. Det diskuteres at enkelte hunder har evnet til å finne fugl, enten ved sjanser eller tatt var på det. Det kan være et argument for å beskytte den som har funnet fugl den dagen og avslutte etter 3 runder.

Oppgave 3

Tisper i brunst eller kåte hannhunder?

- GS Hunn mot KV Hann1. Hann1 er så opptatt av makker at han avsluttes. GS Hunn mot IS Hann2, Hann2 kobles pga interesse for makker. Dommerne prøver som en kontroll ES Hann3, som også viser interesse for GS Hunn.

- Hvordan ville du som dommer ha håndtert denne situasjonen, og hvor finner du hjemmel for avgjørelsen din?

Avslutte tisper: 15 (stort flertall)

Ikke avslutte tisper: 5

Diskusjonsmomenter: Avgjørende også hva tisper gjør, om den viser tendens til interesse så avsluttes tisper. Stor enighet om at dette er en vanskelig situasjon, der dommere gjør det rette ved avprøving av flere hannhunder. Dagens ordlyd i Dommerhåndboka kap 2.6 og 2.7 rundt «løpske tisper» diskuteres der flertallet mener at hensikten er at også «framstå som løpsk» er et moment. Det diskuteres at ordlyden i DHB kunne vært endret til «framstå som løpsk».

Veterinærkyndig deltaker informerte om at brunst, eller tilstander som framstår som brunst, vil kunne være umulig å se. Flere hannhunders reaksjoner vil derfor være den muligheten man som dommer har til å teste dette.

Oppgave 4

Premiegrader i AK

Hvordan vil du argumentere for å dele ut 1.AK på følgende prestasjoner?

- Hund C: Søk til høyeste premie dagen ut. Presis og villig reis, utreder. C har 1 StM, 1 MS.
 - o *1pr: 6 stk kunne argumentere for å gi 1.pr. Det neves hvordan er hunden slått osv*
 - o *2pr: Overvekt for å gi 2.premie til denne hunden. 12 stk*

- Hund D: Søk i første slipp med minus på format. Går senere og dagen ut et glimrende søk. D har 1 StM med villig og presis reis, 1 StU, 1 MS og 2 sj.
 - o *1pr: 0*
 - o *2pr: 1*
 - o *3pr: 20+*

Oppgave 5

Kameraderi

- Det er flere dommere som har meldt inn kameraderi som tema på dommerkonferansen. Er dette et problem, og hva kan vi som dommere bidra med for å unngå denne typen negativ omtale?

Oppgaven ikke diskutert

Oppgave 6

Dommers deltagelse på sosiale medier

Dette er et sikkert tegn på at jaktprøvene er i gang. Man skulle tro at dette var debattert en gang for alle. Men høstens jaktprøver har nok en gang utløst skriveferdighetene og «Liker»-klikking hos mange kolleger.

- Hvorfor er det så vanskelig å ikke ta del i kritikk av dommerkollega på sosiale medier?
- Skal FKF / NKK kunne reagere mot jaktprøvedommere som deltar i kritikk mot dommeravgjørelser på sosiale medier?

Diskusjon:

Deltaker tar til ordet for at dette er en uting som dommerstanden absolutt bør avstå fra .

Det virker til å være stor enighet om at oppførsel på sosiale media bør kunne løses på «lavest mulig nivå» - Ved at en går i seg selv og bruker både folkeskikk.

I ny revisjon er det lagt stor vekt på Etikk og sosiale media har fått eget punkt (5.8) som er

klar på oppførsel i Sosiale media og som skaper hjemmel for reaksjon.

Videre diskuteres om FKF/NKK skal kunne reagere på oppførsel: Stort flertall for at det skal kunne gis en reaksjon.

Oppgave 7

Nedgangen i antall premieringer på høyfjell – Har dommerstanden noen påvirkning på dette?

Momenter som kan være årsak til nedgangen i premier:

- *Mindre fugl i mange områder? Flertall for at det virker til å være mindre fugl, men momenter som «jegervett» / gå terrenget riktig slik du ville gjort på jakt, tilpasset etter føre, forhold, vær og tid er også viktig.*

- *Dårligere hunder enn tidligere?*

- *Mangeårig fokus på helse har snevret avlsmaterialet? Stor enighet*

- *Flere år med fokus på hundenes prestasjoner på andre arenaer enn høyfjell påvirker utvelgelse av avlsdyr? Delvis enighet*

- Dommerprestasjoner?

- Har dommerne mindre jaktlig erfaring enn tidligere? Kan dette påvirke hvilke hunder som sendes videre fra kvalifisering? *«Jegervettet» er kanskje redusert i takt med lave kvoter, mindre tid på jakt, vanskeligere å få tak i jakt. Bruk av GPS stareter samtidig som man anskaffer valp.*

- Har dommere blitt flinkere til å telle sjanser enn å se hvilke hunder som skal avsluttes av søksmessige mangler? Sendes feil hunder videre til neste dag?

Diskusjonsmomenter:

Dresserbarhet i VK, mange hunder som ramper seg ut, og er mer udressert nå enn tidligere. Dette gjør at det blir færre premier.

Oppgave 8

Skogsfuglprøver og premieringer

I høst er premiefordelingen på skog 40 / 47 / 13. Det må bety at avlsmålet på skog er nådd. Gjennomsnittshunden ligger mellom å være en meget god til fremragende skogsfuglhund. For høyfjell er premiefordelingen 32 / 42 / 25.

- Stemmer disse tallene med din opplevelse av prestasjonene du ser på hunder i fjellet og i skogen?
- Hva betyr «søk i godt samarbeide med fører» og «jaktmessig kontroll», slik særskilte fordringer for skog er beskrevet i dommerhåndboka?

Besvart som del av oppgave 12

Oppgave 9

Hvordan sikre god nok kvalitet på våre VK-konkurranser?

- Bør kravet til minste antall startende første dag heves?
- Vil et økt antall startende første dag gi bedre kvalitet?
- Bør det være et krav om at VK minimum skal gå over 2 dager?
- Er det bortkastet å skjerpe kvalitetskravene i VK når inngangsbillett for deltagelse i VK på en enklere måte kan hentes på skogsfuglprøver?

Diskusjonsmoment:

Det er enighet om at minste antallet første dag bør økes, rundt 15-16 er nevnt.

Flertallet er også interessert i at VK skal gå over 2 dager. Noen nevner at 1-dags VKer er positivt mtp datainput til dogweb. Det diskuteres også at flere 3-dagers VKer vil gi et bedre avlsmateriale og et høyere kjennetegn for kvalitet.

Det legges frem statistikk og tall laget av Odd Harald Sørbøen som viser blant annet oversikt over antall 1,2 og 3 dagers VKer i 2024. Tilnærmet ingen 3-dagers VKer lengre. Kun NM med sine 105 startende i Høst 2024 – Her nevnes tidspunkt for NM som en katastrofe. Vinter 2024 har Geilo som eneste 3-dagers VK unntatt NM Andøya

Oppgave 10

VK – hund som er borte etter kobling

«Fant og «Fia» har vært ute i slipp og ved kobling er «Fant» borte mens Fia holder klassenivå og rangeres inn. Dommerne avslutter «Fant» direkte da han har vært for åpen gjennom hele slippet.

«Stort» og «Smart» slippes på i neste slipp. «Fant» er fortsatt borte selv om fører leter grundig. «Stort» og «Smart» holder begge klassenivå i noe uoversiktlig terreng. «Stort» slår seg til venstre og blir borte et par minutter og dommerne ser deretter at «Smart» stå rett bak «Fant» fra forrige slipp 100 meter rett foran førerne. De har ikke sett inngangen til «Smart» i denne situasjonen.

- Hva er fornuftig av dommerne å gjøre her – begrunn.

Alle er enige om at Fant er ferdig og ute av konkurransen.

Stort flertall (15stk) for å kjøre på Smart uten å koble Fant først, og se hva som skjer. Det diskuteres også om vi skal koble Fant først, også sende på, men dette er også risikofyllt. Begrunnelse for å sende på er at du ikke har sett noen inngang og du får avdekket flest momenter ved å gjøre dette. Det poengteres at ved å sende på Smart så får du avdekket om det er en selvstendig stand eller en sekundering. En får også avdekket reiskvalitet / dresserbarhet osv.

Noen ville koblet både Smart og Fant. Trukket seg tilbake og sluppet på Smart og Stort. Fant allerede avsluttet.

Oppgave 11

Stand etter støkk

A) Hund som støkker fugl og respekterer momentant, må bevege seg til stand for å få situasjonen godkjent. Stand etter støkk ansees ikke som fremragende prestasjon

- Hva legger vi i å “bevege seg”?
- Hvilken adferd ønsker vi av en hund som akkurat har støkka?

Stor enighet om at dagens praktisering er god og lar seg gjennomføre. Ingen videre diskusjon.

B) I UK der Hund A støkker og forfølger 30m. Kommer tilbake og fester stand og har godkjent fuglearbeid.

- Hvordan journalfører og bedømmer vi situasjonen for Hund A og makker?
- *En variant av denne er diskutert tidligere i oppgaveheftet*

Oppgave 12

Skogsfuglprøver Dommerhåndboka kapittel 10

Dommerne skal særlig være oppmerksom på og vurdere:

Stillferdig og forstandig søk i godt samarbeide med fører, viltfinnerevne, presis stand, hurtig og sikker avanse med rask reising av fugl. Hunden skal være under jaktmessig kontroll i hele prøvetiden og vise ro i oppflukt og skudd

- Hva betyr «søk i godt samarbeide med fører» og «jaktmessig kontroll»?
- Høstens Skogsfuglprøver totalt har følgende premie%, ref Royalura.
 - 1 premie 37% 2. premie 46% og 3. premie 16%
 - Til sammenligning ble det utdelt 24 % 1 pr, 49 % 2 pr og 26 % 3 pr under 2024 høstens prøver høyfjell.

Diskusjon: Kort rundt bordet på refleksjon rundt tall. Det kommenteres at det ser ut som 2.pr skog er de som ikke får vist reis. Grappa i plenum nevner at skog er en helt annen klasse og annen prøvegren enn høyfjell og bør ikke ha noe med hverandre å gjøre. Igjen stor enighet om 1.AK skog ikke skal kvalifisere til VK deltakelse.

Det legges så frem tall fra Odd Harald Sørbøen om Skog vs Høyfjellsprøver, som viser at det er stor forskjell i tallmateriale og at skog er en helt annen gren enn høyfjell. Det nevnes at det kunne vært interessant og visst hvor stor grad av antallet med 1.AK skog er blant de 49% som ikke får premie i VK. Det er tydelig interesse for bedre bruk av tallmateriale.

Oppgave 13 (Hvis forsamlinga finner det formålstjenlig)

Skogsfuglprøver (og andre) mht terreng som gjør det mulig å bedømme ihht regelverket i den hensikt å fremme avl

- Er det hvilken fugl du kan forvente å finne i terrenget som bestemmer om det er skogsfuglprøve?
- Eller er det terreng og type fugl i kombinasjon?
- Er jaktprøveregelverket uklart på dette?
- Får du avprøvd hundene ihht «krav og fordringer» for skogsfuglprøver, slik at du kan kartlegge bruksegenskapene for skog under alle typer terreng?
- Gir vi raseklubbene riktig avlsdata for skogsfuglprøver?
- Hva kan du som dommer gjøre om du får tildelt ett slikt terreng?
- Hva legger vi i begrepet kontakt under avprøving på skog.
 - Skal hunden vise seg regelmessig, f.eks hvert 2. minutt.
 - Er det tilstrekkelig at hunden er innom et par ganger og lar seg koble?
 - Er det noen forskjell om dette skjer i hhv. et 15 minutters slipp og i et 30 minutters slipp?

Diskusjonsmomenter:

- Flertallet mener at arrangør bør være ansvarlig for at terreng er ihht til intensjonene for prøvearena. Det er også nevnt at NKK rep kan kvalitetssikre.

Det nevnes også at i fremtida kan være aktuelt å slippe 2 hunder også på skog, da med mulig 2-dommer system.

Stort flertall at det er en utfordring at terreng ikke står i stil med prøvearena, men som lett burde kunne ordnes med edruelighet fra arrangører.

Oppgave 14

VK finale

VK finale høyfjell høst. Ca 10 grader, moderat med vind. Stort sett godt oversiktlig terreng jevnt besatt med fugl.

Dollar mot Diana. Dollar fører på større format og terrengdekning. Diana stand. Reiser kontrollert rype. Under utredning støtter Diana rype og fester deretter stand. Fugl letter presist foran. RIOS. Utreder og apporterer OK. Diana holder akkurat klassenivå. Diana over Dollar.

Diana mot Basse. Diana fører på bedre terrengdekning. Fester stand. Kan ikke presentere fugl. Basse lar seg ikke kalle inn. Diana over Basse som utgår.

Diana mot Luri. Diana fører på bedre dybde og bredde. Diana over Luri.

Trixie mot Triac. Trixie fører på større format. Dommer trækker opp rype. Trixie over Triac. Trixie mot Tyra. Tyra fører på større format og kontinuitet. Tyra over Trixie.

Trixie mot Vilje. Veksler om føringen. Trixie finnes i stand. Det letter rype presist foran Trixie når fører er på jaktbart hold. Under utredning ny stand. Reiser villig og presist rype. RIOS. Utreder og apporterer OK. Trixie over Vilje.

Til slutt rangeres Diana som nummer 1 og Trixie som nummer 2. Diana tildeles CACIT og Trixie reserve CACIT.

- Hva tenker dere om rangeringen og er det riktig å tildele henholdsvis Cacit og Reserve cacit i dette tilfellet?

Rangering:

1.VK: Trixi

2.VK: Diana (Flertall)

Det er også en god del som mener at Diana skal avsluttes uten premie pga for mange minus.

Ingen vil gi CACIT

Oppgave 15

Bruk av rubrikken «Uønsket adferd».

Rubrikken "Uønsket adferd" i jaktprøveskjemaet ble innført av Raseutvalget (RU) for å gi avlstrådene lavterskel informasjon om hendelser og oppførsel fra hunder som kan være relevante i et avlsperspektiv, men som ikke er alvorlige nok til å kreve formell rapportering. Formålet har vært at informasjonen fra rubrikken skulle fungere som støtte for avlstrådenes arbeid, og ikke som grunnlag for umiddelbare eller automatiske tiltak mot en hund eller eier.

Formål med kartlegging: Vi ønsker å forstå hvordan rubrikken oppleves av dommerne i dag, hvordan den brukes i praksis, og hvordan dommerne ser for seg at rubrikken kan brukes fremover. Dette er viktig for å sikre at rammeverket rundt rubrikken oppfyller RU sitt mandat, samtidig som dommerne får tydelige retningslinjer og trygghet i sin rolle.

Spørsmål til diskusjon:

- Hvordan opplever du som dommer bruken av rubrikken "Uønsket adferd" i dagens jaktprøveskjema? Er formålet med rubrikken tydelig for deg?
- Hvordan mener du rammeverket rundt rubrikken kan forbedres for å gi klarhet i bruk og konsekvenser, samtidig som RU sitt ønske om rubrikken imøtekommes?
- I dag er det en raseklubb som knytter direkte konsekvenser til avkryssing (kan ikke delta på NM-lag, får ikke avlsklarering)? Hva tenker du om dette, vil det gjøre at terskelen for å bruke rubrikken blir høyere?

Stor enighet om at det må opplyses om både hensikt og konsekvens ved bruk av «Uønsket adferd». Det er svært overraskende at en/ flere av våre raseklubber bruker uønsket adferd på en slik måte der det automatisk gis restriksjoner på hundene. Det gis ingen ankemulighet eller prosess for å bli hørt for eier. Det er urimelig å pålegge dommerne en slik oppgave, hvor de både blir politi, dommer og bøddel. Det påpekes at det er viktig å skille mellom kun avkryssing «uønsket adferd» og beskrivelse i prosa og avkryssing «uønsket adferd + der det skrives rapport»

Det nevnes at uønsket adferd brukes ofte ifbm aggresjon, men da skal det også skrives rapport som fanges opp gjennom eget system. Hensikten bak uønsket adferd rubrikken var et «lavterskeltilbud» for å fange opp «alt det andre» som det ikke er etablerte prosesser på. Dette for å få inn mest mulig data for så og kunne trekke konklusjoner. Slik systemet er nå virker det mot sin hensikt og kommer til å føre til en mindre og mer skeptisk bruk av rubrikken.

Et alternativ er å avslutte bruken av rubrikken.